

VLAAMSE OVERHEID

Omgeving

[C – 2026/000148]

**17 DECEMBER 2025. — Besluit van de secretaris-generaal
van het Departement Omgeving tot vaststelling van de organisatiestructuur van dit departement****Rechtsgronden**

Dit besluit is gebaseerd op:

- de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 87, § 1, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
- het Bestuursdecreet van 7 december 2018, artikel III.1;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2015 tot regeling van de delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de hoofden van de departementen en van de intern verzelfstandigde agentschappen, artikel 10.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

Het Departement Omgeving staat voor grote en steeds complexere omgevingsuitdagingen. Om die succesvol aan te pakken, wordt de werking fundamenteel gewijzigd en gericht versterkt.

Complexe opdrachten vragen om multidisciplinaire samenwerking, korte communicatielijnen en een geïntegreerde aanpak. Vandaag is de afstand tussen onderzoek, beleidsontwikkeling en uitvoering te groot, waardoor inzichten niet altijd tijdig hun weg vinden naar het beleid en nieuwe beleidskeuzes onvoldoende aansluiten bij de realiteit op het terrein.

Daarnaast wordt er tegelijk versnipperd aan zeer veel thema's gewerkt, wat leidt tot onduidelijke prioriteiten en een beperkte herkenbaarheid van de kerntaken van het departement. Bovendien is de capaciteit voor overleg op niveau van de uitvoering te beperkt. De huidige structuur maakt het moeilijk om consistent en efficiënt in te spelen op verwachtingen van burgers, partners, andere overheidsdiensten en Vlaamse Regering.

Om het volledige potentieel te benutten en de realisatiekracht van het departement te vergroten, is een reorganisatie noodzakelijk.

Door de werking te clusteren rond duidelijke kernthema's en thematische teams te vormen die beleid, onderzoek, data en uitvoering beter verbinden, komt capaciteit vrij voor vooroverleg en oplossingsgericht onderhandelen. Zo wil het departement de geïntegreerde en gebiedsgerichte aanpak en dus de uitvoering versterken. Tegelijk verankeren we structurele samenwerking over afdelingen heen. Dit zal toelaten om de omgevingsdoelstellingen beter te integreren met de noden, ontwikkelingskansen en ambities van de verschillende maatschappelijke activiteiten en sectoren, om tot gedragen en toekomstgerichte oplossingen te komen en om de impact op het terrein te verhogen.

Deze reorganisatie is nodig om efficiënt met middelen om te gaan, de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en een werkomgeving te creëren waarin medewerkers zich ondersteund voelen, met ruimte om hun expertise verder te professionaliseren en in te zetten over de grenzen van afdelingen, beleidsdomeinen en disciplines heen. Zo kunnen beleidsprioriteiten waargemaakt worden en zal er duurzaam bijgedragen worden aan een kwalitatieve leefomgeving in Vlaanderen.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2017 tot wijziging van diverse besluiten, wat betreft de oprichting van het beleidsdomein Omgeving;
- Besluit van de secretaris-generaal houdende vaststelling van de organisatiestructuur van het Departement Omgeving van 1 april 2017, gewijzigd bij het besluit van 4 december 2020 en bij het besluit van 7 december 2021.

DE SECRETARIS-GENERAAL VAN HET DEPARTEMENT OMGEVING BESLUIT:

Artikel 1. Het Departement Omgeving bestaat uit de volgende afdelingen en het volgende team:

- 1° de Afdeling Beleid;
- 2° de Afdeling Beleidsondersteuning;
- 3° de Afdeling Organisatieondersteuning;
- 4° het Team Digitalisering;
- 5° de Afdeling Instrumenten en Programmatie;
- 6° de Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Antwerpen;
- 7° de Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Oost- en West-Vlaanderen;
- 8° de Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Vlaams-Brabant en Limburg;
- 9° de Afdeling Handhaving;
- 10° de Afdeling Dierenwelzijn.

Art. 2. De Afdeling Beleid, vermeld in artikel 1, 1°, staat in voor de ontwikkeling van een implementatiegericht omgevingsbeleid.

Voor de thema's ruimte, bodem, ondergrond, hinder en verontreinigende stoffen en via die thema's ook voor thema's die hoog op de Europese agenda staan zoals klimaat, landgebruik en biodiversiteit, krijgt het beleid vorm op basis van verkenning, onderzoek, monitoring en analyse. De Afdeling Beleid zorgt voor een context die partners toelaat het omgevingsbeleid oplossings- en doelgericht te vertalen op terrein.

Art. 3. De Afdeling Beleidsondersteuning, vermeld in artikel 1, 2°, ondersteunt bij de ontwikkeling en actualisatie van de Vlaamse omgevingsregelgeving binnen de materies waarvoor het Departement Omgeving bevoegd is en bewaakt de interne samenhang ervan.

De Afdeling Beleidsondersteuning verstrekt juridische adviezen en ondersteunt bij de vormgeving van een coherent wetgevingsbeleid rond decretale omgevingskaders en bijhorende uitvoeringsbesluiten.

De Afdeling Beleidsondersteuning staat in voor de vertaling van Europese en internationale kaders naar Vlaamse praktijk. De afdeling Beleidsondersteuning verdedigt actief de Vlaamse belangen op internationaal niveau en positioneert Vlaanderen als een betrouwbare partner in Europese en multilaterale fora. De afdeling Beleidsondersteuning behandelt administratieve beroepen in het kader van de regelgeving inzake de bodemsanering en inzake het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen en beheert gerechtelijke procedures.

Art. 4. De Afdeling Organisatieondersteuning, vermeld in artikel 1, 3°, zorgt ervoor dat het Departement Omgeving als geheel goed functioneert door ondersteunende diensten te leveren.

Met een klant- en oplossingsgerichte aanpak ondersteunt de Afdeling Organisatieondersteuning de inhoudelijke afdelingen, zorgt voor een vlotte interne organisatie en draagt bij aan een professioneel, betrouwbaar en toekomstgericht departement. De focus van de Afdeling Organisatieondersteuning ligt op de materies personeel, portfolio en organisatie, begroting en financiën, communicatie en ondersteuning bij overheidsopdrachten.

Art. 5. Het Team Digitalisering, vermeld in artikel 1, 4°, is verantwoordelijk voor de digitale transformatie en automatisering binnen het Departement Omgeving. Zij doet dit door innovatieve technologieën en slimme processen te implementeren.

Het Team Digitalisering ondersteunt het Departement Omgeving met toekomstbestendige digitale oplossingen die doeltreffendheid en efficiëntie verhogen en samenwerking binnen en buiten het departement bevorderen.

Art. 6. De Afdeling Instrumenten en Programmatie, vermeld in artikel 1, 5°, staat in voor de programmatie en standaardisatie van instrumenten met het oog op een uniforme werking over de betrokken afdelingen heen.

De Afdeling Instrumenten en Programmatie coördineert de ontwikkeling en het beheer van het verordenend, realisatiegericht en beoordelingsgericht instrumentarium, en ontwikkelt ondersteunende tools en dataplatformen voor de opvolging en monitoring van deze processen.

De Afdeling Instrumenten en Programmatie neemt de regierol op in de departementale atriumwerking en de kennisuitwisseling in samenspel met lokale besturen.

De Afdeling Instrumenten en Programmatie coördineert en begeleidt Vlaamse Investeringsprojecten (VIP), in nauwe samenwerking met de regionale afdelingen Gebiedsontwikkeling en Vergunningen.

Verder staat de Afdeling Instrumenten en Programmatie in voor eerstelijns juridische ondersteuning, de organisatie en uitvoering van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC) en de Commissie Afwijkende PAS-referentiesituatie (CAPAS).

Op het vlak van leef- en omgevingskwaliteit is de Afdeling Instrumenten en Programmatie verantwoordelijk voor milieueffectenrapportage, veiligheidsrapportage, externe veiligheid, erkenningen Leefmilieu en het ingeperkt gebruik van ggo's en pathogenen. Zij begeleidt BREF's en BBT-studies, stelt het BBT-programma op en zorgt voor de departementale afstemming.

Art. 7. De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Antwerpen, vermeld in artikel 1, 6°, realiseert het beleid op de kernthema's in nauw partnerschap met alle betrokken actoren.

De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Antwerpen zorgt voor een optimaal geïntegreerde, proactieve en resultaatgerichte inzet van de instrumenten op kerngebieden en -thema's.

De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Antwerpen garandeert een oplossingsgerichte aanpak voor gebiedsontwikkeling en vergunningen, en levert tegelijk een actieve bijdrage aan de verdere ontwikkeling van beleid en beleidsinstrumenten.

Art. 8. De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Oost- en West-Vlaanderen, vermeld in artikel 1, 7°, realiseert het beleid op de kernthema's in nauw partnerschap met alle betrokken actoren.

De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Oost- en West-Vlaanderen zorgt voor een optimaal geïntegreerde, proactieve en resultaatgerichte inzet van de instrumenten op kerngebieden en -thema's.

De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Oost- en West-Vlaanderen garandeert een oplossingsgerichte aanpak voor gebiedsontwikkeling en vergunningen, en levert tegelijk een actieve bijdrage aan de verdere ontwikkeling van beleid en beleidsinstrumenten.

Art. 9. De Afdeling Gebiedsontwikkeling en Vergunningen Vlaams-Brabant en Limburg, vermeld in artikel 1, 8°, realiseert het beleid op de kernthema's in nauw partnerschap met alle betrokken actoren. De afdeling zorgt voor een optimaal geïntegreerde, proactieve en resultaatgerichte inzet van de instrumenten op kerngebieden en -thema's.

De afdeling garandeert een oplossingsgerichte aanpak voor gebiedsontwikkeling en vergunningen, en levert tegelijk een actieve bijdrage aan de verdere ontwikkeling van beleid en beleidsinstrumenten.

Art. 10. De Afdeling Handhaving, vermeld in artikel 1, 9°, vormt het sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid. De afdeling Handhaving staat in voor omgevingshandhavingsbeleid, -rapportage en -evaluatie.

Belangrijke uitvoerende opdrachten voor de Afdeling Handhaving zijn enerzijds toezicht, opsporing, beveiliging en herstel voor milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, en anderzijds bestuurlijke sanctionering, (inclusief opsporing) van schendingen van de regels inzake milieu, ruimte en onroerend erfgoed.

Daarnaast adviseert de Afdeling Handhaving de minister in beroepen, ingesteld tegen (weigering) bestuurlijke maatregelen naar aanleiding van schendingen milieu en ruimtelijke ordening.

De Afdeling Handhaving coördineert de samenwerking met andere Vlaamse handhavingsactoren. Ten slotte behoren ook milieucrisismanagement en toepassing van het milieuschadedecreet tot haar opdracht.

Art. 11. De Afdeling Dierenwelzijn, vermeld in artikel 1, 10°, ontwikkelt, ondersteunt en evalueert het dierenwelzijnsbeleid en zorgt voor de uitvoering ervan.

Daarnaast staat de Afdeling Dierenwelzijn in voor de handhaving van de betrokken wetgeving door middel van inspecties. Om een gepast gevolg te geven aan overtredingen, past de afdeling een sanctioneringsbeleid toe waardoor schendingen van de dierenwelzijnsreglementering worden aangepakt.

Art. 12. Het besluit van de secretaris-generaal van 7 december 2021 tot vaststelling van de organisatiestructuur van het Departement Omgeving wordt opgeheven.

Art. 13. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2026.

Brussel, 17 december 2025.

De secretaris-generaal van het Departement Omgeving
T. DENYS

